

Agraïments

A la gent de can Matapores, Jaume i Maria Flaquer i Coll; a Maria Flaquer i Estrany. A la gent de can Mallorca, Isidre Flaquer i Lourdes Gravi. A Manel Cabot de can Sastre.

Cases que tenen història

*I mai sabràs que dins la terra amiga
jeu enterrada una deessa antiga
que vetlla per la gràcia del teu gest.*

L'any 1997 encetàvem aquesta col·laboració a l'Anuari Local de Santa Eulàlia amb aquests versos que havia llegit en una placa d'una casa de Caldes de Montbui. Deu anys després, l'objectiu no és glossar el passat d'una masia del municipi, sinó de diverses cases del poble que al llarg del temps van caracteritzar l'espai que hi havia més amunt de l'església de Santa Eulàlia, a la barriada que es va crear a l'entorn de can Naps.

El paisatge d'aquella zona del poble ha canviat al llarg de la seva dilatada història i continua canviant. Per a algunes d'aquelles masies, les deesses antigues van morir fa temps i, amb la seva mort, es va substituir "la gràcia dels seus gestos" per nous carrers asfaltats, cases unifamiliars i pisos. El passat mes d'octubre es va enderrocar can Mallorca; fa uns anys, cases com can Naps, can Brunomestre o can Lluís van córrer la mateixa sort.

Can Mallorca, l'any 1971 (Foto: Isidre Flaqué).

Però encara fa més temps, gairebé mil anys enrere, el paisatge que devia haver-hi a la zona de can Naps era molt diferent: el bosc, els prats i les terres ermes que fins aleshores s'havien estès àmpliament, van començar a retrocedir davant l'avenç dels masos.

Ad Columbario

L'Orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem (1070) i l'Orde del Temple (1119) eren ordes religiosos que van sorgir durant les croades per a la conquesta i defensa dels Llocs Sants de Palestina. Els seus membres eren cavallers, els quals prenién els tres vots evangèlics de pobresa, obediència i castedat i n'afegien un quart: assumir la lluita permanent contra els infidels.

Ben aviat, aquestes entitats religioses van esdevenir poderoses i van acumular patrimoni importants arreu de la Cristiandat europea mitjançant les donacions dels fidels, que d'aquesta manera pretenien assegurar-se la salvació eterna de la seva ànima.

Al Vallès, trobem els hospitalers i els templeers des del primer terç del segle XII. Ja aleshores, grans propietaris de la zona els concediren diners, alous o feus. Així, per exemple, l'any 1184 el canonge de la Seu de Barcelona Bernat Pujalt, un acabat religiós que al llarg dels últims anys de la seva vida havia comprat diversos béns a la parròquia de Santa Eulàlia de Ronçana, va llegar 10

Can Mallorca, l'any 1982 (Foto: Isidre Flaqué).